

מרחשון התשע"ד

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

ההבטחה לאברהם ולזרעו בראי ההפטרה לפרשת לך-לך

1. ישעיהו ל"ט:

כח ולאין אונים עצמה רבבה: (ל) ויעפו נערים ויגעו ויבחרים כשול יכשלו: (לא) וקוי יהנה יחליפו כח יעלו אבר פנשרים ירוצו ולא יגעו ילכו ולא ייעפו: מא (א) החרישו אלי איים ולאמים יחליפו כח יגשו אז ידברו יחדו למשפט נקרבה: (ב) מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו יתן לפניו גוים ומלכים ירד יתן כעפר חרבו פקש נדף קשתו: (ג) ירדפם יעבור שלום ארח ברגליו לא יבוא: (ד) מי פעל ועשה קרא הדרות מראש אני יהנה ראשון ואת אחרנים אני הוא: (ה) ראו איים וייכאו קצות הארץ יחדו קרבו ויאיתיו: (ו) איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק: (ז) ויחזק חרש את צרף מחליק פטיש את הולם פעם אמר לדבק טוב הוא ויחזקהו במסמרים לא ימוט: (ח) ואתה ישאל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אהבי: (ט) אשר החזקתיך מקצות הארץ ומאציליה קראתיך ואמר לך עבדי אתה בחרתיך ולא מאסתיך: (י) אל תיכא פי עמד אני אל תשתע פי אני אלהיך אמצתיך אף עזרתיך אף תמכתיך בימין צדקי: (יא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך יהיו כאן ויאבדו אנשי ריבך: (יב) תבקשם ולא תמצאם אנשי מצתך יהיו כאן וכאפס אנשי מלחמתך: (יג) כי אני יהנה אלהיך מחזיק ימינך האמר לך אל תיכא אני עזרתיך: (יד) אל תיכא תולעת יעקב מתי ישאל אני עזרתיך נאם יהנה וגאלך קדוש ישאל: (טו) הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדוש הרים ותדק וגבעות כמץ תשים: (טז) תזרם רוח תשאם וסערה תפיץ אותם ואתה תגיל ביהנה בקדוש ישאל ותתהלל:

א בעת ההיא שלח מרדך בלאדן בן-בלאדן מלך-בבל, ספרים ומנחה--אל-חזקיהו; וישמע, כי חלה ויחזק. ב וישמח עליהם, חזקיהו, ויקראם את-בית נכתה את-הכסף ואת-הזהב ואת-הבשמים ואת השמן הטוב ואת כל-בית בליו, ואת כל-אשר נמצא באצרתיו: לא-היה דבר, אשר לא-הקראם חזקיהו בביתו--ובכל-ממשלתו. {ס} ג ויבא ישעיהו הנביא, אל-המלך חזקיהו; ויאמר אליו מה אמרו האנשים האלה, ומאין יבאו אליך, ויאמר חזקיהו, מארץ רחוקה באו אלי מבבל. ד ויאמר, מה ראו בביתך; ויאמר חזקיהו, את כל-אשר בביתי ראו--לא-היה דבר אשר לא-הראיתים, באוצרתי.

ה ויאמר ישעיהו, אל-חזקיהו: שמע, דבר-יהנה צבאות. ו הנה, ימים באים, ונשא כל-אשר בביתך ואשר אצרו אבתך עד-היום הזה, בבל: לא-ינתר דבר, אמר יהנה. ז ומבנית אשר יצאו ממך, אשר תוליד--יחשו; ויהיו, סריסים, בהיכל, מלך בבל. ח ויאמר חזקיהו אל-ישעיהו, טוב דבר-יהנה אשר דברת; ויאמר, כי יהיה שלום ואמת בימי. {פ}

2. הרב עמוס חכם: דעת מקרא:

"...והוסיף חזקיהו ואמר: כי יהיה שלום ואמת בימי – שיעורו: טוב הדבר, כי יהיה שלום ואמת בימי, והרעה שחזה לי הנביא תבוא רק בימי בני, והרי זו הבטחה טובה לי מעין ההבטחה לאברהם אבינו: " ואתה תבוא אל אבותיך בשלום תקבר בשיבה טובה..."

3: ההפטרה, ישעיה מ' - מ"א:

(כז) למה תאמר יעקב ותדבר ישאל נסתרה דרכי מיהנה ומאליה משפטי יעבור: (כח) הלוא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם יהנה בורא קצות הארץ לא ייעף ולא ייגע אין חקר לתבונתו: (כט) נתן לייעף

4. מלחמת 4 המלכים:

ויבוא הפליט ויגד לאברם העברי, והוא שוכן באלוני ממרא האמורי אחי אשכול ואחי ענר והם בעלי ברית אברם: וישמע אברם כי נשבה אחיו, וירק את חניכיו ילידי ביתו שמונה עשר ושלוש מאות וירדוף עד דן: ויחלק עליהם לילה הוא

בה', אלא נסתפק לו אם יירשוה לעולם, כי אולי יחטאו ויגלו ממנה",

14. הרמב"ן :

אבל בקש אברהם שידע ידיעה אמיתית שיירשנה ולא יגרום חטאו או חטא זרעו למנעה מהם". והקדוש ברוך הוא כרת עמו ברית שיירשנה על כל פנים".

15. 'ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם... והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ: ויאמר אלקים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם'.

16: הגמרא במסכת שבת פח .

"אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם".

17. רבינו בחיי על התורה פסוק יז:

"באר שתהיה הארץ לישראל אחזת עולם, שלא יירשוה ושלא יושיבוה רק הם, ואם אולי יגלו ממנה ישובו אליה כי אחזת עולם היא להם לא לעובדי גילולים".

ועבדיו ויכם: וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק:

5. המשנה באבות ה' ג' :

"עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם, להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו"

6. בראשית יד, ה-ז

"... בָּא כְּדָרְלַעֲמֹר וְהַמְלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּכּוּ אֶת רְפָאִים בְּעֶשְׂתָּרֹת קַרְנִים וְאֶת הַזּוּזִים בָּהֶם וְאֶת הָאִימִים בְּשֹׁנֵה קַרְלִתִּים. וְאֶת הַחֹרִי בְּהַרְרָם שְׁעִיר... וַיִּכּוּ אֶת כָּל שְׂדֵה הַעֲמֻלְקִי וְגַם אֶת הָאֲמָרִי הַיֵּשֵׁב בְּחֻצָּצוֹן תְּמָר."

7. דברים ב, י-ב :

"הָאִמִּים לְפָנַי יָשְׁבוּ בְּהַ עַם גְּדוֹל וְרַב וְרַם כְּעֲנָקִים. רְפָאִים יַחֲשְׁבוּ אִף הֵם כְּעֲנָקִים... וּבִשְׁעִיר יָשְׁבוּ הַחֹרִים לְפָנַי..."

8. בראשית ט"ו א' :

"אֲחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם בְּמַחְזָה לֵאמֹר אֵל תִּירָא אַבְרָם אֲנִי מִגּוֹ לְךָ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד."

9. דברים א' כ"א :

"רָאָה נָתַן ה' אֶל-לֵהֲיָךְ לְפָנֶיךָ אֶת הָאָרֶץ, עָלֶיךָ רָשׁ כְּאֲשֶׁר דָּבַר ה' אֶל-לֵהֲיָ אֲבֹתֶיךָ לְךָ אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת"

10. בראשית ט"ו ז' :

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, אֲנִי ה' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ וַיֹּאמֶר, בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירֶשְׁנָה?"

11. נדרים ל"ב :

"ושמואל אמר מפני שהפריז על מידותיו של הקב"ה שנאמר: "במה אדע כי אירשנה?"

12. פסוק ט"ז

נדור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה".

13. הרד"ק בראשית טו, ז

"פירוש כי יירשוה בני... ופירש במה אדע, כי הוא לא נסתפק לו אם יירשוה בניו שהרי אמר והאמין